

Глуцук Марина Анатоліївна,
студентка магістеріуму спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність», Національний університет «Острозька академія»

ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОБСЄ ТА ЄС В УКРАЇНІ (НА МАТЕРІАЛАХ ДРУКОВАНИХ ЗМІ)

У статті коротко охарактеризовані головні напрямки інформаційної діяльності ОБСЄ та ЄС в Україні та представлені результати контент-аналізу вітчизняних друкованих засобів масової інформації загальнодержавного значення за період жовтень – грудень 2011 року. На основі проведеного дослідження визначено когнітивну ефективність інформаційної роботи організацій в Україні.

Ключові слова: інформаційна діяльність, міжнародна організація, друковані засоби масової інформації.

В статье кратко охарактеризованы основные направления информационной деятельности ОБСЕ и ЕС в Украине и представлены результаты контент-анализа отечественных печатных СМИ общегосударственного значения за период октябрь – декабрь 2011 года. На основе проведенного исследования определено когнитивную эффективность информационной работы организаций в Украине.

Ключевые слова: информационная деятельность, международная организация, печатные средства массовой информации.

The paper briefly outlines the main directions of the information activities of the OSCE and the EU in Ukraine and the results of a content analysis of national print media of national importance for the period October – December 2011. On the basis of the study determined the effectiveness of cognitive outreach organizations in Ukraine.

Keywords: an information activity, an international organization, the print media.

Кінець ХХ століття ознаменувався низкою важливих і кардинальних змін на геополітичній карті світу. Одна з них – отримання Україною державної незалежності та її курс до європейської інтеграції. За таких обставин основний процес утвердження України як суб'єкта міжнародних відносин відбувався шляхом встановлення та розвитку стосунків із державами світу та започаткування співпраці з регіональними та міжнародними організаціями.

У результаті цього із загального масиву суб'єктів міжнародних відносин поступово почала виділятися доволі неоднорідна за своїм складом група держав та організацій, розвиток стосунків із якими став декларуватися в Україні як найбільш пріоритетний. Для характеристики розвитку цих відносин та з метою їх відокремлення від стосунків з іншими суб'єктами міжнародного життя в Україні став використовуватися термін «стратегічне партнерство». Слід відзначити, що, незважаючи на доволі активне застосування протягом останнього часу, категорії «стратегічне партнерство» в зовнішньополітичній діяльності України, вона і досі не має чітко закріплених критеріїв та параметрів використання. Особливе місце серед «стратегічних партнерів» України займають ОБСЄ та ЄС.

Ці впливові міжнародні організації реалізують на території України свою інформаційну діяльність. Її метою є поширення відомостей про діяльність ОБСЄ та ЄС, створення та підтримка позитивного іміджу організацій, популяризація певних принципів та цінностей. Саме на дослідження того, наскільки ефективною є інформаційна робота ОБСЄ та ЄС в Україні спрямована ця стаття.

На сучасному етапі розвитку суспільства дана тема є досить актуальною. Проте, як свідчить стан її наукового розроблення, вона ще не стала предметом спеціального дослідження. У поодиноких публікаціях, що з'явилися впродовж останніх років, порушено лише окремі аспекти окресленої проблеми. Серед дослідників, що нею займаються, можна назвати Є.А. Макаренко, Н.А. Цветкова, О.В. Литвиненко, Л.І. Кузнецова.

Головні аспекти політики Україна – ОБСЄ у галузі інформаційного забезпечення входять до обговорення таких проблем, як право на вільне вираження поглядів і право на комунікацію, інформаційні права національних меншин, незалежність ЗМК, ін-

формаційно-аналітичне забезпечення виборчих процесів, вплив ЗМК на суспільство і формування громадської думки у рамках Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ, Верховного Комісара ОБСЄ у справах національних меншин, Координаційного центру ОБСЄ в Україні [7, с. 24-25].

Головним напрямком інформаційної роботи ЄС в Україні є створення та підтримка функціонування інформаційних центрів ЄС. Нині діє 11 таких відділів організації в нашій країні. Основна мета їх діяльності – поширення інформації про ЄС та його політику, надання допомоги університетам та дослідницьким центрам у навчанні студентів та проведенні дослідницької роботи з питань європейської інтеграції, а також сприяння участі студентів в дебатах з європейських питань [8, с. 11].

Далі у статті представлені результати контент-аналізу друкованих вітчизняних ЗМІ загальнодержавного значення. Вибір преси (а саме – газет) для проведення контент-аналізу зумовлений тим, що друковані ЗМІ є важливим джерелом інформації, його читають багато людей на території нашої країни. І те, яким чином представлена інформація про ОБСЄ та ЄС, впливає на формування їх думки про організації.

Метою дослідження є встановлення того, як часто та яким чином (позитивно, негативно, нейтрально) діяльність ОБСЄ та ЄС висвітлюється у вітчизняних газетах.

Об'єктом є щоденні українські друковані ЗМІ загальнодержавного рівня «Голос України», «Урядовий кур'єр», «Вільна Україна», «2000», «Україна молода», «Сьогодні», «Дзеркало тижня» за жовтень – грудень 2011 року.

Предметом дослідження є характер оцінки матеріалів вітчизняних ЗМІ, позитивні, негативні чи нейтральні відгуки у статтях газет.

Робоча гіпотеза: інформаційний вплив ЄС на Україну є більшим, ніж вплив ОБСЄ.

Категорії аналізу:

1. Рік та місяць видання (жовтень, листопад, грудень 2011 року).

2. Оцінка предмету дослідження (позитивна, негативна, нейтральна).

Одиниці аналізу – мовні одиниці в окремих статтях, що стосуються досліджуваної теми. **Одиниці рахунку** – кількість зустрічань категорій і одиниць аналізу в текстах ЗМІ.

У газеті «Голос України» [3] жовтень – грудень за 2011 року 82 статті стосувалися діяльності досліджуваних організацій, причому 53 статей про ЄС та 29 про ОБСЄ.

Нижче наведена таблиця зі статистичними даними про те, скільки та якого характеру (позитивного, негативного чи нейтрального) були знайдені статті про ОБСЄ.

Таблиця 1
Кількість повідомлень про ОБСЄ в газеті «Голос України» та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	4 статті	3 статті	5 статті	41, 4 %
Нейтральний	4 статті	5 статей	1 стаття	34, 5 %
Негативний	2 статті	2 статті	1 стаття	24, 1 %

Як видно з таблиці 1, за жовтень – грудень 2011 року у газеті «Голос України» найбільше було розміщено інформації позитивного (12 статей або 41,4 %) та нейтрального характеру (10 статей або 24,1 %). Трохи менше було негативних даних про діяльність даної міжнародної організації (5 статей або 24, 1 %). Такі результати свідчать про те, що в газеті «Голос України» переважає позитивне висвітлення діяльності ОБСЄ. При цьому досить значним є й нейтральне, що передбачає просту констатацію фактів та подій дійсності без різного роду оціночних суджень. А щодо негативної інформації, то вона стосується перш за все того, що ОБСЄ довгий період не проводила ніяких важливих зустрічей міжнародного масштабу.

В офіційній газеті Верховної Ради України міститься інформація про діяльність ЄС (53 статті за зазначений період). Вони стосуються різноманітних аспектів діяльності організації як в

Україні, так і за її межами. Нижче наведена таблиця з кількісною інформацією, в якій зафіксовано, скільки та якого характеру статей було опубліковано в офіційній газеті Верховної Ради за жовтень – грудень 2011 року.

Таблиця 2
Кількість повідомлень про ЄС в газеті «Голос України» та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	10 статей	14 статей	18 статей	79, 2 %
Нейтральний	2 статті	3 статті	2 статті	13, 2 %
Негативний	1 стаття	2 статті	1 стаття	7, 6 %

Як видно з таблиці 2, найбільше статей було надруковано у грудні (21 шт.). Це можна пояснити тим, що саме у цьому місяці (19 грудня) відбувся XV саміт Україна – ЄС у м. Києві. Слід зазначити, що найбільше представлено інформації позитивного характеру (42 статті або 79, 2 %). Також наявно 7 статей (13, 2 %) нейтрального та 4 статті (7, 6 %) негативного характеру.

Таблиця 3
Кількість повідомлень про ОБСЄ в газеті «Урядовий кур'єр» та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	3 статей	4 статті	8 статей	60 %
Нейтральний	2 статті	1 стаття	3 статті	24 %
Негативний	1 стаття	2 статті	1 стаття	16 %

Наступними будуть представлені результати контент-аналізу офіційної газети центральних органів виконавчої влади – **Урядовий кур'єр** [11]. Дослідження проводиться, як і попередньо-

му випадку, за період жовтень – грудень 2011 року. За цей час було знайдено 62 статті, які стосуються діяльності ОБСЄ та ЄС (відповідно 25 та 37). Отож, перейдемо до детальнішого розгляду статей про ОБСЄ. Нижче у таблиці наведені кількісні дані про характер інформації у статтях.

Як видно з таблиці 3, найбільше статей було опубліковано у грудні – 12. При цьому в жовтні – 7, а в вересні – 6. У даному друкованому ЗМІ також, як і в попередньому переважає позитивна інформація про діяльність організації – 60 %. Значним є відсоткове значення нейтральної інформації – 24 %. А негативна представлена лише 16 %. Це знову ж таки свідчить про те, що імідж ОБСЄ в Україні є в загальному позитивним.

Наступним кроком буде з'ясування того, яка інформація подана про ЄС. Отож, за даний період у газеті центральних органів виконавчої влади було надруковано 37 статей, які стосуються діяльності ЄС. Детальніша інформація подана нижче у таблиці 4:

Таблиця 4
Кількість повідомлень про ЄС газеті «Урядовий кур'єр» та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	7 статей	8 статей	6 статей	56, 8 %
Нейтральний	3 статті	3 статті	3 статті	24, 3 %
Негативний	2 статті	3 статті	2 статті	18, 9 %

Як видно з таблиці 4, найбільша кількість статей про організацію публікувалася у листопаді 2011 року (14 шт.). У жовтні було представлено 12, а у грудні – 11 статей. Тенденція щодо розподілу інформації за характером наступна: позитивний – 21 стаття (або 56, 8 %), нейтральний – 9 статей (або 24, 3 %) та негативний – 7 статей (або 18, 9 %).

Таким чином, у газеті «Урядовий кур'єр» більшість інформації, розміщеної у жовтні – грудні носить позитивний характер. Можна зробити висновок про те, що ОБСЄ та ЄС в більшості випадків висвітлюються позитивно на сторінках офіційних українських друкованих ЗМІ.

Іншими об'єктами дослідження є вже неофіційні газети, що мають загальноукраїнське значення чи є досить популярними у певних регіонах. Одним із них є щотижнева газета «Вільна Україна» [2] За зазначений період у ній було розміщено 41 статтю про міжнародні організації. А саме, 15 статей про ОБСЄ та 26 – про ЄС. У наступній таблиці більш детально визначено скільки та якого характеру інформація про діяльність ОБСЄ в Україні подавалася.

Таблиця 5
Кількість повідомлень про ОБСЄ газеті «Вільна Україна»
та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	4 статті	3 статті	3 статті	66, 7 %
Нейтральний	2 статті	1 стаття	1 стаття	26, 7 %
Негативний	-	1 стаття	-	6, 6 %

Як видно з таблиці 5, переважна більшість статей про діяльність відомої міжнародної організації в Україні є позитивними (10 статей або 66, 7 %). Вони сприяють покращенню іміджу ОБСЄ в Україні. За досліджуваний період на сторінках газети було знайдено 4 статті (26, 7 %) нейтрального характеру. У них не було виражено позитивного чи негативного ставлення до певних аспектів діяльності міжнародної організації, а просто фіксувалося те, що певні події відбулися. Такі статті не супроводжувалися різного роду оціночними судженнями. Цікавим є той факт, що у газеті дуже мало негативної інформації про міжнародну організацію. Це лише 1 стаття або 6, 6 %.

Більша кількість інформації, представленої на сторінках газети «Вільна Україна» стосується роботи ЄС на території України (26 статей). Далі подані кількісні результати дослідження у вигляді таблиці 6.

Із таблиці 6 видно, що, як і в попередньому випадку, переважна більшість розміщеної інформації має позитивний характер (16 статей або 61, 5 %). Нейтральна – 8 статей або 30, 7%. Зовсім

мало подано негативної інформації – лише 2 статті за 3 місяці або 7, 8 %.

Таблиця 6
Кількість повідомлень про ЄС газеті «Вільна Україна»
та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	6 статей	5 статей	5 статей	61, 5 %
Нейтральний	3 статті	3 статті	2 статті	30, 7 %
Негативний	-	1 стаття	1 стаття	7, 8 %

Таким чином, можна зробити висновок про те, що у газеті «Вільна Україна» переважна більшість статей, що стосуються діяльності ОБСЄ та ЄС в Україні мають позитивний характер. Це у свою чергу сприяє формуванню позитивного іміджу організацій на території України. Зовсім мало статей мають певні негативні судження про ОБСЄ та ЄС.

Наступний етап дослідження – контент-аналіз газети «2000» [1]. Це всеукраїнський загальнополітичний щотижневик. На його сторінках досить часто публікуються матеріали, які стосуються діяльності міжнародних організацій. За досліджуваний період було представлено 14 статей про ОБСЄ та 28 про ЄС. Спочатку представлені результати по ОБСЄ. Кількісні дані дослідження представлені у наступній таблиці 7.

Таблиця 7
Кількість повідомлень про ОБСЄ газеті «2000»
та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	2 статті	-	3 статті	35, 7 %
Нейтральний	1 стаття	2 статті	2 статті	35, 7 %
Негативний	2 статті	1 стаття	1 стаття	28, 6 %

У даному друкованому засобі масової інформації міститься однакова кількість інформації позитивного та нейтрального характеру про ОБСЄ – по 5 статей або 35, 7 %. Трохи менше матеріалів негативного характеру – 4 статті або 28, 6 %. Такі результати свідчать про те, що на сторінках видання переважає позитивна та нейтральна інформація.

Цікава ситуація з розподілом інформації за характером про ЄС у газеті «2000». Їх у досліджуваний період було 28. Результати контент-аналізу зафіксовані у наступній таблиці 8.

Таблиця 8
Кількість повідомлень про ЄС газеті «2000»
та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	2 статті	2 статті	1 стаття	17, 9 %
Нейтральний	1 стаття	3 статті	2 статті	21, 4 %
Негативний	4 статті	4 статті	9 статей	60, 7 %

Із таблиці 8 видно, що найбільша кількість розміщеної інформації має негативний характер – 17 статей або 60, 7 %. Нейтральної інформації про ЄС – 6 статей або 21, 4 %, а позитивної – 5 статей або 17, 9 %. Найбільша кількість негативних повідомлень про ЄС з'явилися у грудні. Це пояснюється вже згаданим вище самітом і незадоволенням його наслідками.

Відтак, у щотижневнику «2000» діяльність ОБСЄ висвітлена у більшій мірі позитивно та нейтрально. А от про ЄС розміщена негативна інформація, що псує імідж міжнародної організації серед українських читачів.

Наступний об'єкт дослідження – газета «Україна молода» [10] – щоденна інформаційно-політична газета. На її шпальтах досить часто зустрічаються відомості про досліджувані міжнародні організації. За жовтень – грудень 2011 року статті за характером кількісно були розподілені наступним чином: статті про ОБСЄ – 21, про ЄС – 25.

Таблиця 9
Кількість повідомлень про ОБСЄ газеті «Україна молода» та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	3 статті	4 статті	3 статті	47, 6 %
Нейтральний	1 стаття	3 статті	2 статті	28, 6 %
Негативний	1 стаття	2 статті	2 статті	23, 8 %

Очевидним є той факт, що найбільше інформації, розміщеної на шпальтах газети, має позитивний характер – 10 статей або 47, 6 %. Кількість нейтральної та негативної не значно відрізняється відсотковим значенням. Це 28, 6 % та 23, 8 % відповідно.

Далі розглянуто представлення ЄС на шпальтах газети «Україна молода». Цій міжнародній організації присвячено 25 статей.

Таблиця 10
Кількість повідомлень про ЄС у газеті «Україна молода»
та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	5 статті	4 статті	4 статті	52 %
Нейтральний	2 статті	3 статті	2 статті	28 %
Негативний	1 стаття	2 статті	2 статті	20 %

Як видно з таблиці 10, найбільша кількість інформації про організацію була розміщена у листопаді – 9 статей, а у жовтні і грудні – по 8 повідомлень. Слід зауважити, що 52 % інформації позитивного характеру, 28 % – нейтрального і 20 % – негативного.

Наступним кроком дослідження є контент-аналіз щоденного українського видання «Сьогодні» [9]. За період жовтень – грудень 2011 року на сторінках газети опублікували 54 статті, які стосуються діяльності ОБСЄ та ЄС, зокрема 16 та 38 відповідно.

Спочатку розглянемо повідомлення про ОБСЄ та її діяльність у цій газеті. Нижче подана таблиця з кількісною інформацією про

те, скільки та якого характеру дані подаються на шпальтах друкованого ЗМІ.

Таблиця 11
Кількість повідомлень про ОБСЄ у газеті «Сьогодні» та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	2 статті	2 статті	2 статті	37, 5 %
Нейтральний	3 статті	2 статті	2 статті	43, 8 %
Негативний	1 стаття	1 стаття	1 стаття	18, 7 %

Як видно з таблиці 11, за досліджуваний період найбільше було подано інформації нейтрального характеру, а саме – 7 статей або 43, 7%. Це значить, що більшість опублікованої інформації не несла в собі певних оціночних суджень. У ній просто констатувалися факти, які об'єктивно мали місце в житті та діяльності організації. Трохи менше було інформації позитивного характеру – 6 статей або 37, 5 %. Стосувалася в основному такого аспекту, як вимога проведення відкритого суду над Пукачем – ймовірним вбивцею Г. Гонгадзе. А от негативної інформації було представлено менше – 3 статті чи 18, 7 % від усіх наявних даних. У цих статтях піднімалися питання міжнародного характеру, а саме, діяльність організації в Абхазії.

Таблиця 12
Кількість повідомлень про ЄС у газеті «Сьогодні» та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	2 статті	2 статті	6 статей	26, 3 %
Нейтральний	1 статті	2 статті	10 статей	34, 2 %
Негативний	1 стаття	1 стаття	13 статей	39, 5 %

Дуже велика кількість статей у газеті «Сьогодні» присвячувалася ЄС. Це пояснюється вже згадуваним вище самітом Україна – ЄС. Журналісти видання висловлювали власні думки щодо перебігу та наслідків події, її важливості для України. Отож, у процесі контент-аналізу були отримані наступні дані.

Відтак, за жовтень – грудень 2011 року у газеті «Сьогодні» найбільше було опубліковано негативної інформації про ЄС – 15 статей або 39, 5 %. Це пояснюється тим, що українській стороні так і не вдалося підписати Договір про асоціацію з ЄС. Трохи менше розміщено нейтральних даних – 13 статей або 34, 2 %. Позитивної інформації – 10 статей або 26, 3 %.

Наступний об'єкт дослідження – міжнародний суспільно-політичний тижневик «Дзеркало тижня» [4]. У цій газеті за період жовтень – грудень 2011 року у процесі контент-аналізу знайдено 41 статтю про міжнародні організації.

Діяльності ОБСЄ та території України та за кордоном присвячено 15 повідомлень. Далі у табличній формі представлені результати дослідження.

Таблиця 13
Кількість повідомлень про ОБСЄ у газеті «Дзеркало тижня» та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	3 статті	2 статті	2 статті	46, 7 %
Нейтральний	2 статті	1 стаття	2 статті	33, 3 %
Негативний	1 стаття	1 стаття	-	20 %

Із таблиці 13 можна зробити висновок, що найбільше інформації, розміщеної у газеті «Дзеркало тижня» є позитивною – 7 статей або 46, 7 %. А от нейтральна і негативна займають відповідно 5 (33, 3 %) і 2 статті (20 %).

За досліджуваний період у друкованому ЗМІ було опубліковано 26 статей про головні аспекти співробітництва нашої держави з ЄС, а також про діяльність впливової організації на міжнародні

арені. Кількість наявних статей, а також їх розподіл за характером інформації представлений у наступній таблиці.

Таблиця 14
Кількість повідомлень про ЄС у газеті «Дзеркало тижня» та характер представленої інформації

Характер інформації	Жовтень	Листопад	Грудень	Відсоткове співвідношення
Позитивний	2 статті	3 статті	8 статей	50 %
Нейтральний	1 стаття	2 стаття	6 статей	34, 6 %
Негативний	1 стаття	1 стаття	2 статті	15, 4 %

Отже, найбільше статей про ЄС було опубліковано у грудні – 16 повідомлень. У них розглядаються різноманітні аспекти співпраці між Україною та ЄС, перспективи та можливості членства нашої держави у цій міжнародній організації, наводяться результати різноманітних соціологічних досліджень із питань прагнення українців до вступу в ЄС та інше. Найбільше розміщено позитивної інформації, а саме – 13 статей чи 50 %. Нейтральні дані – 9 статей чи 34, 6 %, негативна інформація – 15, 4 %.

Таким чином, за період жовтень – грудень 2011 року у вітчизняних друкованих ЗМІ було опубліковано 135 повідомлень про діяльність ОБСЄ в Україні. Головним аспектам роботи ЄС на території нашої держави та за її межами присвячено 233 повідомлення. Більш наочну цю тенденцію можна зобразити за допомогою діаграми:

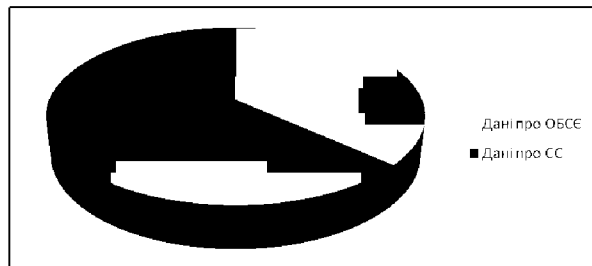

Рис. 1. Кількісний розподіл повідомлень про ОБСЄ та ЄС в українських друкованих ЗМІ

Доцільним буде розгляд того, як сумарно виглядає ситуація з розподілом інформації про організації за характером. Як зазначалося вище, про ОБСЄ було знайдено 135 статті, з них: позитивних даних – 65 статей, нейтральних – 13, негативних – 28 повідомлень. Наочне зображення результатів представлено за допомогою діаграми:

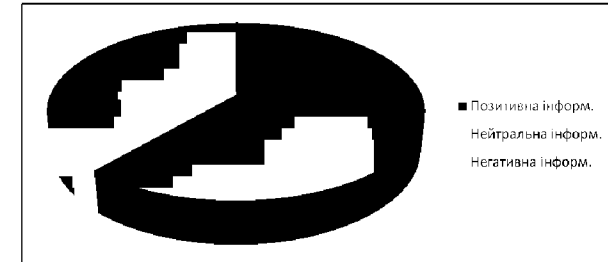

Рис. 2. Кількісний розподіл повідомлень про ОБСЄ за характером інформації

За досліджуваний період було знайдено 233 статті про ЄС. За характером інформація розділена наступним чином: позитивна – 120 статей, нейтральна – 59 статей, негативна – 54 статті. Нижче наочні результати дослідження представлені за допомогою діаграми:

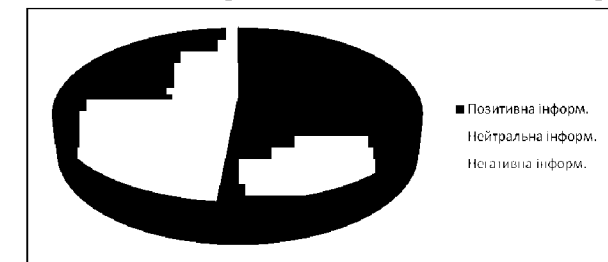

Рис. 3. Кількісний розподіл повідомлень про ЄС за характером інформації

Отже, робоча гіпотеза дослідження верифікувалася. Дійсно, у вітчизняних друкованих ЗМІ міститься значно більша кількість повідомлень про ЄС, ніж про ОБСЄ. Це можна пояснити тим, що у період жовтень – грудень 2011 року ніяких дуже важливих подій у взаємовідносинах Україна – ОБСЄ не відбувалося. Натомість, співпраця з ЄС була досить широко висвітлена не лише

у пресі, але й у багатьох інших ЗМІ. Причиною цього можна вважати проведення 19 грудня 2011 року саміту Україна – ЄС, який став черговим кроком нашої держави до євроінтеграції. Результати дослідження є важливими, оскільки у них підтверджується той факт, що співробітництво України з ОБСЄ та ЄС загалом позитивно висвітлюється у вітчизняних друкованих ЗМІ не лише офіційного характеру (як «Голос України» та «Урядовий кур'єр»), а й багатьох інших виданнях загальнодержавного рівня. А це у свою чергу впливає на те, яким чином діяльність організацій сприймається та оцінюється населенням України.

Література:

1. 2000 [Текст]: газ.; голов. ред. С. Кічигин. – 1999 – ... – К., 2011. – 1 жовтня – 31 грудня.
2. Вільна Україна [Текст]: газ.; голов. ред. О. Ф. Черкашин. – 1992 – ... – Львів, 2011. – 1 жовтня – 31 грудня.
3. Голос України [Текст]: газ. Верховна Рада України / засн. Верховна Рада України; голов. ред. А. Горлов. – 1990 – ... – К.: Преса України, 2010. – 1 жовтня – 31 грудня.
4. Дзеркало тижня [Текст]: газ.; голов. ред. В. Мостовий. – 1994 – ... – К., 2011. – 1 жовтня – 31 грудня.
5. Кузнецова, Л. І. Досвід Європейської інтеграції та можливості його використання у СНД [Текст] / Л. І. Кузнецова, В. П. Кузьменко // Стратегічна панорама. – К., 2008. № 1 – 2. – С. 12 – 23. – (Міжнародні відносини).
6. Литвиненко, О. В. Інформаційний простір України як чинник збереження національних інтересів [Текст] / О. В. Литвиненко. – К.: Генеза, 2008. – 345 с.
7. Макаренко, Є. А. Інформаційна політика міжнародних організацій [Текст] / Є. А. Макаренко // Вісник Київського університету. – К., 2001. – № 21. – С. 81-94. – (Міжнародні відносини).
8. Макаренко, Є. А. Європейська інформаційна політика [Текст] / Є. А. Макаренко. – К.: Академія, 1999. – 300 с.
9. Сьогодні [Текст]: газ.; голов. ред. О. Громницька. – 1991 – ... – К., 2011. – 1 жовтня – 31 грудня.
10. Україна молода [Текст]: газ. / голов. ред. М. Дорошенко. – 1991 – ... – К., 2011. – 1 жовтня – 31 грудня.
11. Урядовий кур'єр [Текст]: газ. центр. органів виконав. влади України / засн. Кабінет Міністрів України; голов. ред. А. Ковтун. – 1990 – ... – К.: Преса України, 2011. – 1 жовтня – 31 грудня.